

SCHEPPINGSORDE!

JUBILEUMCONGRES SCF

Voor u ligt een speciale editie van *Aspecten*, helemaal gewijd aan het hoogtepunt van ons 75-jarig jubileum: het internationale congres 'The Future of Creation Order', van 16 tot 19 augustus in de VU. Met informatie over het thema, het programma, de viering en nog veel meer. Dit wordt hét congres van het jaar!

SCF IS VERHUISD

Op maandag 27 juni is de Stichting voor Christelijke Filosofie verhuisd naar Amersfoort. In dit pand zitten meerdere organisaties, waardoor we door samen te werken veel voordeel kunnen behalen. Het nieuwe adres is: Utrechtseweg 1A, 3811 NA in Amersfoort. Ook krijgen we een

nieuw telefoonnummer: 033-4328288, en een nieuw faxnummer: 033-4481940. Ons postadres blijft voorlopig hetzelfde: Postbus 3206, 3760 DE Soest; dit geldt ook voor onze e-mailadressen. Mocht u ons nieuwe onderkomen willen bekijken: de koffie staat klaar!

IS ONZE WERKELIJKHEID CHAOTISCH OF NIET?

TIJDENS HET INTERNATIONALE CONGRES STAAT HET BEGRIP **SCHEPPINGSORDE** CENTRAAL. OP HET EERSTE GEZICHT IS DIT MISSCHIEN EEN WAT SAAI ONDERWERP. MAAR ALS JE EVEN DOORDENKT, LIGT DAT TOCH ANDERS. NIET VOOR NIETS HEBBEN DE GRONDLEGGERS VAN DE REFORMATORISCHE WIJSBEGEERTE AAN DE SCHEPPINGSORDE ZO'N BELANGRIJKE PLAATS GEGEVEN.

Dit begrip wil twee dingen zeggen. Het wil zeggen dat de werkelijkheid geschapen is en haar bestaan niet aan zichzelf dankt. En het wil tot uitdrukking brengen dat de werkelijkheid een bepaalde orde vertoont. Aan deze twee ideeën ligt de christelijke overtuiging ten grondslag dat God de wereld heeft geschapen en dat Hij de mens niet in een onvoorspelbare en chaotische wereld heeft geplaatst, maar in een kosmos die op de mens is aangelegd.

Dit idee van een geordende, niet in zichzelf rustende werkelijkheid is vandaag omstreden. Evolutiebiologen menen dat de orde die er in de werkelijkheid bestaat, puur toevallig is. Dat de mens in deze wereld past, komt omdat een vele

miljoenen jaren durend proces van evolutie heeft geleid tot selectie van eigenschappen die gunstig zijn voor aanpassing en overleving. Maar dit proces had net zo goed heel anders kunnen uitpakken. De orde van de werkelijkheid beantwoordt zeker niet aan een orde die van tevoren al bestond in Gods geest.

Ook vanuit de sociale wetenschappen en het postmoderne denken over cultuur ligt het begrip scheppingsorde onder vuur. Zijn met een beroep op ordeningen niet allerlei sociale misstanden gelegitimeerd? Is sociale orde niet vooral iets dat we onderling afspreken? Bestaan er wel universele principes voor het ordenen van de samenleving of zijn die principes afhankelijk >

> van plaats, tijd en cultuur? Hoe kunnen we in onze sociale verhoudingen een beroep doen op normen die een gelding hebben boven wat mensen onder elkaar bedenken en afspreken?

Het congres beoogt een antwoord te vinden op deze vragen en de praktische betekenis ervan op allerlei terreinen te doordenken, zoals de ethiek, het onderwijs, het openbaar bestuur en de politiek, en de wereld van management en beleid.

Dat gebeurt door denkers uit de reformatorisch-wijsgerige traditie in gesprek te laten gaan met vertegenwoordigers van andere, christelijke en niet-christelijke tradities. In de negen plenaire lezingen komen alle belangrijke terreinen waarop vragen met betrek-

king tot scheppingsorde leven, aan de orde. In de vele workshops (meer dan zestig!) en ook in de seminars die op dinsdag 16 augustus voorafgaan aan het congres is er gelegenheid om dieper in te gaan op aspecten van het onderwerp waar u zelf mee te maken hebt. Nu al hebben zich deelnemers uit 33 landen hiervoor aangemeld!

Meer informatie, ook van praktische aard, vindt u op de speciale congreswebsite: www.cpc2011.org. Ik nodig u van harte uit deze te raadplegen.

Graag begroet ik u in augustus aanstaande aan de VU in Amsterdam!

Gerrit Glas, voorzitter congrescommissie

HET CHRISTELIJK DENKEN BLIJFT ACTUEEL EN VERNIEUWEND

INTERVIEW MET ROEL KUIPER

EEN VAN DE SPREKERS DIE U TIJDENS HET INTERNATIONALE CONGRES ZULT KUNNEN HOREN IS ROEL KUIPER, BIJZONDER HOGLERAAR CHRISTELIJKE FILOSOFIE. DE WORKSHOP DIE HIJ SAMEN MET JONATHAN CHAPLIN ZAL GEVEN ('ORDER IN POLITICS'), GAAT OVER HET THEMA ORDE IN RELATIE TOT POLITIEK. BENIEUWD NAAR DE REDEN VOOR DIT ONDERWERP EN ZIJN KIJK HIEROP, HIELDEN WE MET KUIPER EEN INTERVIEW.

Een eerste vraag die wij u graag zouden willen stellen is: waar gaat de workshop precies over?

”Onze wereld verandert enorm. De effecten van globalisering worden zichtbaar in de economie en de samenleving. Machtverhoudingen verschuiven, vaste samenlevingspatronen worden doorbroken. Dit levert gevoelens op van onthechting en desoriëntatie. Juist wanneer het sociaal en maatschappelijk vertrouwen afneemt, komen ook de dieperliggende vragen op tafel. Wat bepaalt eigenlijk de orde in de samenleving? Wat is orde eigenlijk? Is maatschappelijke orde gegeven met de manier waarop mensen samenleven, hun ethiek, of is die orde compleet flexibel en constructivistisch? De workshop die Jonathan Chaplin en ik geven, gaat over de wijsgerige vragen die hiermee samenhangen. De reformatorische wijsbegeerte is op dit punt altijd heel vruchtbaar geweest.”

Wilt u verder lezen? Ga dan naar www.christelijke-filosofie.nl waar het gehele interview te lezen is.

JAN PETER BALKENENDE SPREKER OPENINGSCEREMONIE

Op dinsdagavond 16 augustus 2011 vindt de officiële opening van het internationale congres plaats. Een must om erbij te zijn! Oud-premier Jan Peter Balkenende houdt een welkomstwoord, evenals Lex Bouter (rector magnificus van de Vrije Universiteit) en Ab Berger (voorzitter Stichting voor Christelijke Filosofie). Daarna houdt prof. Henk Geertsema de openingslezing, gevolgd door een reactie van prof. Bob Sweetman (Institute for Christian Studies, Canada). Wij nodigen u van harte uit om hierbij aanwezig te zijn!

HOOFDPROGRAMMA CONGRES

Het internationale congres begint op dinsdagavond 16 augustus en duurt tot vrijdag 19 augustus. Het omvat een hoofdprogramma en parallelle workshops waarin alle facetten van scheppingsorde aandacht krijgen. Het congres wordt op maandag 15 augustus voorafgegaan door een conferentie over D.H.Th. Vollenhoven. Op

dinsdag 16 augustus vinden overdag seminars plaats. Onderstaand vindt u een overzicht van het hoofdprogramma van het congres. Tijdens parallelsessies worden er meer dan zestig workshops gegeven. Deze workshops vindt u op de website (zie onder). Aan u de schone taak om de meest boeiende eruit te kiezen!

DINSDAG 16 AUGUSTUS (VOORPROGRAMMA)

PRECONFERENCE SEMINARS, 09.00 – 17.00 UUR

Seminar 1: Truth and order – **L. Zuidervaart (spreker)**, **H.G. Geertsema (respondent)**
 Seminar 2: Order in politics: Dooyeweerd's political philosophy – **J. Chaplin (spreker)**, **R. Kuiper (respondent)**
 Seminar 3: Order and the nature of philosophy – **D.F.M. Strauss (spreker)**, **M.D. Stafleu (respondent)**
 Seminar 4: Order in physics and evolutionary biology – **M.D. Stafleu en J.M. van der Meer (sprekers)**, **A. Sikkema (respondent)**

OPENING INTERNATIONAL CONGRES, 19.30 – 21.30 UUR

Opening, G. Glas (voorzitter congrescommissie)
 Welkomstwoord, A. Berger (voorzitter Stichting voor Christelijke Filosofie)
 Welkomstwoord, L.M. Bouter (rector magnificus Vrije Universiteit Amsterdam)
 Welkomstwoord, J.P. Balkenende (voormalig premier Nederland)
 Openingslezing: Defining the problem: Conceptions of creation order in the Christian tradition – **H. Geertsema (spreker)**, **B. Sweetman (respondent)**

WOENSDAG 17 T/M VRIJDAG 19 AUGUSTUS

PLENAIRE SESSIES:

Plenaire sessie 1: General issues; epistemology – **R. van Woudenberg en D.F.M. Strauss (sprekers)**
 Plenaire sessie 2: Ontology – **Ms. E. Stump (spreker)**, **W. Goris (respondent)**
 Plenaire sessie 3: Ethics – **C.S. Evans (spreker)**, **E.H.L. Brugmans (respondent)**
 Plenaire sessie 4: Anthropology/philosophy of mind – **G. Glas (spreker)**, **Ms. L. Jaeger (respondent)**
 Plenaire sessie 5: Philosophy of biology – **D. Alexander (spreker)**, **J.M. van der Meer (respondent)**
 Plenaire sessie 6: Social Philosophy – **L. Zuidervaart (spreker)**, **G.J. Buijs (respondent)**
 Plenaire sessie 7: Aesthetics – **G. Graham (spreker)**, **Ms. Adrienne Chaplin (respondent)**
 Plenaire sessie 8: Philosophy of religion – **W. Desmond (spreker)**, **Ms. Renee van Riessen (respondent)**
 Afsluitend panel – **N. Wolterstorff, E. Stump, G. Glas, C. Cunningham**

EEN GREEP UIT DE WORKSHOPS:

Civil society – **G.J. Buijs (spreker)**, **J. Hoogland (respondent)**
 Love and justice – **N. Wolterstorff (spreker)**, **S. Griffioen (respondent)**
 Philosophy of religion – **M. Stenmark (spreker)**, **G. Laboij (respondent)**
 Philosophy of organizations – **M. Verkerk (spreker)**, **A. Basden (respondent)**
 Philosophy of language – **E. Botha (spreker)**, **L. de Bruin (respondent)**
 Philosophy of biology – **M.D. Stafleu en C. Cunningham (sprekers)**
 On the work of William Desmond – **S. Griffioen (spreker)**, **W. Desmond (respondent)**
 International order – **S. Polinder (spreker)**

Wilt u het complete programma zien, inclusief workshops en het voorprogramma op 15 en 16 augustus? Ga dan naar www.cpc2011.org.

SAMEN DANKBAARHEID BETUIGEN TIJDENS VIERING

Onderdeel van het congres zal de viering van ons 75-jarig bestaan zijn. Wat is hiervan de achtergrond? Wij als Stichting voor Christelijke Filosofie zijn bijzonder dankbaar dat we ons al 75 jaar vruchtbaar hebben mogen maken, nationaal en internationaal. Daarbij zijn we ons terdege ervan bewust dat we dit van God hebben mogen ontvangen. Tijdens de viering zal dan ook onze dankbaarheid centraal staan. Dankbaarheid voor al de studenten die we hebben mogen bereiken. Voor de christelijke noot die we in seculiere debatten hebben mogen brengen, voor al de mensen die door onze filosofie niet alleen zijn gesterkt in hun denken, maar belangrijker nog: in hun geloofsleven. Graag willen wij dit samen met u vieren. Komt u ook?

Locatie: wordt nog bekendgemaakt

Datum: woensdag 17 augustus 2011

Aanvangstijd: 19.45 uur

Voorganger: prof. dr. C. (Kees) van der Kooij

Voertaal: Engels

AANMELDING CONGRES

Aanmelding is mogelijk voor iedere dag afzonderlijk als mede voor het congres van dinsdagavond 16 t/m vrijdag 19 augustus als geheel. Voor de voorprogramma's op maandag 15 en dinsdag 16 augustus moet u zich afzonderlijk aanmelden. De deelnemersbijdrage is afhankelijk van uw situatie: u krijgt korting als u lid bent (of wordt!) van de Vereniging voor Reformatorische Wijsbegeerte (VRW). Ook voor studenten geldt een lager tarief.

Het VRW-lidmaatschap bedraagt € 60,- per jaar en voor studenten € 30,- per jaar op vertoon van een pdf-kopie van registratie bij hogeschool of universiteit. VRW-leden ontvangen *Aspecten*, *Sophie* en *Philosophia Reformata*. Indien u lid wilt worden, stuurt u dan een e-mail met uw aanmelding en contactgegevens naar: office@christelijkefilosofie.nl.

Kijk voor een overzicht van alle tarieven op de congres-site, waar u zich ook als deelnemer digitaal kunt registreren: www.cpc2011.org.

Wilt u van tevoren alvast meediscussiëren over het thema scheppingsorde? Meld u dan aan voor onze LinkedIn groep! Ga hiervoor naar menu-item 'Social media' linksonder op de homepage van onze website: www.christelijkefilosofie.nl, en klik op LinkedIn.

STICHTING VOOR
CHRISTELIJKE FILOSOFIE

Aspecten van christelijke filosofie is het informatiebulletin van de Vereniging voor Reformatorische Wijsbegeerte en Stichting voor Christelijke Filosofie. De vereniging beoefent wijsbegeerte bij het licht van de Bijbel als het Woord van God. De stichting heeft als doel vruchten daarvan te verbreiden. Beide doen dit vanuit de overtuiging dat alle filosofie religieus bepaald is. *Aspecten* wordt op verzoek gratis toegestuurd.

Contributie en abonnementsprijzen per 1 januari 2011 als vastgesteld in de ledenvergadering van de VRW 15-1-2011:

- Contributie VRW: € 60,- per jaar (studenten: € 30,-); buiten Nederland: € 60,-
- Abonnement *Sophie*: zie www.sophieonline.nl > Abonneren
- Abonnement *Philosophia Reformata*: zie www.Philosophia-Reformata.org > Subscription

Bestuur van de Vereniging en Stichting

Drs. A. Berger (*voorzitter*)
Mw. drs. M.J.C. Blok (*penningmeester*)
Dr. G.J. Buijs (*algemeen*)
Dr. Ir. G. Korevaar (*algemeen*)
Mw. I. Slump-Schoonhoven (*studenten en internationaal*)
Drs. A. de Visser (*algemeen*)
Drs. W. Vollbehre (*secretaris*)
T.A.G. Zeldenrust (*PR en marketing*)

Curatorium van de stichting

Prof. dr. ir. J.H. van Bommel (*voorzitter*)
Prof. dr. J.J. Graafland
Prof. dr. S. Griffioen
Prof. dr. ir. T.M. Klapwijk
Prof. dr. G. Nienhuis

Docenten van de stichting

Prof. dr. J. Hoogland (*Twente*)
Prof. dr. ir. H. Jochemsen (*Wageningen*)
Prof. dr. R. Kuiper (*Rotterdam*)
Mw. prof. dr. R. van Riessen (*Leiden*)
Dr. ir. J. van der Stoep (*Ede*)
Prof. dr. M.J. Verkerk (*Eindhoven en Maastricht*)
Prof. dr. M.J. de Vries (*Delft*)

Centrum voor Christelijke Filosofie

J. Beentjes (*boekhouder*)
J.C. Boer (*communicatie en relatiemanagement*)
Mw. N. de Jong-Sterrenburg (*secretaresse*)
Mw. drs. H.J. van de Streek (*directeur*)

Vrijwilligers

Mw. ir. I.M. de Graaf (*bibliotheek*)
A. Koppelaar (*biblio-online*)
Mw. C. Modderkolk-Laban (*gastvrouw*)
P. Post (*vertaler*)
Eric-Jan Pruis (*fotograaf*)
J. Rebel (*administratie*)
F. Rickets (*facilitaire dienst*)
Dr. P.C. Vijfhuizen (*financieel management*)
A.F. de Visser (*stagiair ontwikkelen lespakket*)
B. de Vries (*archief*)
Dr. Bruce Wearne (*vertaler*)

Bezoekadres

Utrechtseweg 1A
3811 NA Amersfoort
Postbus 3206, 3760 DE Soest
telefoon (033) 4328288
fax (033) 4481940
e-mail office@christelijkefilosofie.nl
website www.christelijkefilosofie.nl

Rekeningnummers

ING 120 95 98
ABN AMRO 53 90 43 796

Ontwerp

Bart van der Griendt, Mediahuis

DTP

Buijten & Schipperheijn, Amsterdam

Druk

Buijten & Schipperheijn, Amsterdam

